Lesley Griffiths AC / AM
Y Gweinidog Llywodraeth Leol a Busnes
Minister for Local Government and Government Business

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Ein cyf/Our ref LF/LG/0563/14

Christine Chapman AC
Cadeirydd y Pwyllgor Cymunedau,
Cydraddoldeb a Llywodraeth Leol

9 Gorffennaf 2014

Annwyl Christine

Bil Trais ar sail Rhywedd, Cam-drin Domestig, a Thrais Rhywiol (Cymru)

Cyflwynwyd Bil Trais ar sail Rhywedd, Cam-drin Domestig, a Thrais Rhywiol (Cymru) gerbron Cynulliad Cenedlaethol Cymru ar 30 Mehefin 2014. Ynghlwm ceir copïau o'r tair dogfen ganllawiau drafft a'r pedwar Datganiad o Fwriad y Polisi.

Darperir y dogfennau hyn i roi cymorth i'r Pwyllgor wrth iddo graffu ar y Bil.

Mae'r tair dogfen ganllawiau drafft wedi'u llunio er mwyn rhoi enghreifftiau i'r Pwyllgor o'r materion y gellid mynd i'r afael â nhw yn sgil y canllawiau statudol yr wyf yn ystyried eu cyhoeddi o dan y pŵer a roddir yn adran 12 o'r Bil. Mae'r rhain yn cynnwys canllawiau ar y canlynol:

Fframwaith Hyfforddi Cenedlaethol;
Gofyn a Gweithredu; a
Fforymau amlasiantaeth proffesiynol.

Ymgynghorwyd ag ychydig o randdeiliaid eisoes ar elfennau o'r canllawiau. Fodd bynnag, ar hyn o bryd mae'r canllawiau yn y camau drafft cychwynnol ac, yn unol ag adran 13 o'r Bil, bydd unrhyw ganllawiau a gyhoeddir o dan adran 12 yn ddarostyngedig i ymgynghoriad cyhoeddus cyn i'r fersiwn derfynol gael ei gosod gerbron y Cynulliad er mwyn iddo graffu arnynt. Ni fydd unrhyw ganllawiau o dan adran 12 yn cael eu cyhoeddi nes yr adeg honno.

Bae Caerdydd • Cardiff, Bay
Caerdydd • Caerdydd,
CF99 1NA

English Enquiry Line 0845 010 3300
Llinell Ymholiadau Cymraeg 0845 010 4400
Correspondence.lesley.Griffiths@wales.gsi.gov.uk

Wedi'i argraffu ar bapur wedi'i ailgylchu (100%)
Printed on 100% recycled paper

Ynghlwm wrth bob dogfen ceir ffurflen eglurhaol sy'n rhoi crynodeb o effaith pob un o'r canllawiau hyn. Gellir gweld copi hefyd yn y Memorandwm Esboniadol a gyhoeddwyd ar y cyd â'r Bil Trais ar sail Rhywedd, Cam-drin Domestig a Thrais Rhywiol (Cymru).

Mae Datganiad o Fwriad y Polisi yn rhoi mwy o wybodaeth am fwriad y polisi o ran yr is-ddeddfwriaeth a'r cyfarwyddydau y gellid eu gwneud o dan y Bil, os caiff ei basio.

Edrychaf ymlaen at roi tystiolaeth i'r Pwyllgor maes o law.

Yn gywir

Lesley

Lesley Griffiths AC / AM
Y Gweinidog Llywodraeth Leol a Busnes
Minister for Local Government and Government Business

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Bil Trais ar sail Rhywedd, Cam-drin Domestig a Thrais Rhywiol (Cymru)

Bwriad polisi mewn cysylltiad â rheoliadau ac is-deddfwriaeth arall sydd i'w gwneud o dan y Bil

Gorffennaf 2014

Cynnwys

Cyflwyniad 2

Datganiadau o Fwriad y Polisi

- Cyfarwyddydau o dan adran 5 (adolygiad o strategaethau lleol) 3
- Rheoliadau o dan adran 6 (mewn perthynas â'r wybodaeth ychwanegol y mae'n rhaid ei hystyried wrth baratoi strategaethau lleol) 5
- Cyfarwyddydau o dan adran 16 (i sicrhau cydymffurfiaeth â'r canllawiau a gyhoeddir o dan adran 12) 7
- Gorchymyn o dan adran 22 (pennu dyddiad i'r darpariaethau ddod i rym) 9

Cyflwyniad

Mae'r ddogfen hon yn trafod y bwriad polisi presennol ar gyfer is-ddeddfwriaeth a chyfarwyddydau y gall Gweinidogion Cymru ddewis eu gwneud gan ddefnyddio'r pwerau a geir ym Mil Trais ar sail Rhywedd, Cam-drin Domestig a Thrais Rhywiol (Cymru) ('y Bil') os caiff ei ddeddfu.

Cyflwynir y datganiadau yn y drefn y mae'r darpariaethau perthnasol yn ymddangos yn y Bil, ac mae cyfeiriadau at adrannau ym mhob adran hefyd yn cyd-fynd â rhifau'r adrannau yn y Bil, yn y drefn y cânt eu cyflwyno.

Mae'r Bil yn cynnwys 5 darpariaeth sy'n rhoi pŵer i Weinidogion Cymru greu cyfarwyddydau, rheoliadau, gorchmynion a chanllawiau. Fodd bynnag, ni chyfeirir at ddarparu canllawiau yn y ddogfen hon gan fod canllawiau drafft wedi'u creu eisoes sy'n nodi bwriad polisi Gweinidogion Cymru.

Mae'r ddogfen hon yn amlinellu gweithdrefn y Cynulliad hefyd, os oes un, sy'n gysylltiedig â phob darpariaeth.

Dylid darllen y datganiad hwn ochr yn ochr â'r Bil a'r Memorandwm Esboniadol fel y'i cyhoeddwyd wrth ei gyflwyno.

Mae'r tablau ar y dudalen nesaf yn nodi'r bwriadau polisi ar gyfer pob un o'r darpariaethau hyn yn y Bil.

CYFARWYDDYDAU YN YMWNEUD AG:	Adolygu strategaethau lleol
ADRAN:	5(3)(b)
DISGRIFIAD O'R PŴER:	

Mae adran 5 yn gosod dyletswyddau ar Awdurdodau Lleol a Byrddau Iechyd Lleol ynglŷn â phryd mae'n rhaid iddynt gyhoeddi ac adolygu eu strategaethau lleol.

Mae adran 5(3)(b) yn rhoi pŵer i Weinidogion Cymru gyfarwyddo Awdurdodau Lleol a Byrddau Iechyd Lleol i adolygu eu strategaeth.

Nid yw'r pŵer hwn yn amodol ar unrhyw weithdrefn o eiddo'r Cynulliad.

PAM MAE ANGEN Y PŴER:

Mae adran 5(3)(b) yn rhoi'r hyblygrwydd i Weinidogion Cymru gyfarwyddo Awdurdodau Lleol a Byrddau Iechyd Lleol i adolygu eu strategaeth os bydd amgylchiadau'n awgrymu y dylid cynnal adolygiad, er enghraifft os bydd Gweinidogion Cymru'n penderfynu adolygu'r Strategaeth Genedlaethol.

Gan ei fod yn ymwneud ag adolygu strategaethau lleol, gallai'r amgylchiadau lle byddai'r cyfarwyddyd yn cael ei ddefnyddio newid o bryd i'w gilydd. Nid yw'r pŵer cyfarwyddo yn y Bil hwn yn amodol ar unrhyw weithdrefn o eiddo'r Cynulliad cyn y gellir ei weithredu. Mae hyn er mwyn sicrhau bod gan Weinidogion Cymru'r hyblygrwydd i ymateb yn gyflym i newidiadau mewn amgylchiadau, gan sicrhau bod strategaethau'n cael eu hadolygu ar lefel leol mewn modd amserol. Er enghraifft, gallai amgylchiadau lleol olygu y dylid adolygu strategaeth ardal benodol.

BWRIAD POLISI'R PŴER:

Bwriad polisi'r pŵer cyfarwyddo yw caniatáu i Weinidogion Cymru, pan fo newid neu ddigwyddiad sylweddol wedi digwydd ac nid oes disgwyl i strategaethau lleol gael eu hadolygu yn y dyfodol agos, i gyfarwyddo Awdurdodau Lleol a Byrddau Iechyd Lleol i adolygu eu strategaethau ynglŷn â thrais ar sail rhywedd, cam-drin domestig a thrais rhywiol.

Er enghraifft, gellid defnyddio'r pŵer hwn pe bai Gweinidogion Cymru'n penderfynu bod angen adolygu'r Strategaeth Genedlaethol, yn dilyn Etholiad Cynulliad o bosibl, ac y penderfynir hefyd y dylid adolygu strategaethau lleol er mwyn cymryd y newidiadau i'r Strategaeth Genedlaethol i ystyriaeth. Gellid ei ddefnyddio hefyd pan fo problem arwyddocaol wedi dod i'r fei mewn ardal benodol ac y gallai adolygu'r strategaeth helpu wrth fynd i'r afael â mater penodol.

Ystyrir ar hyn o bryd ei bod yn debygol na fydd y cyfarwyddyd hwn yn cael ei weithredu'n aml, gan fod dyletswydd eisoes ar Awdurdodau Lleol a Byrddau Iechyd Lleol i adolygu eu strategaethau yn dilyn pob etholiad cyffredin o dan adran 5(2). Mae ganddynt yr hyblygrwydd hefyd i adolygu eu strategaethau eu hunain unrhyw bryd yr ystyrir bod hynny'n briodol. Fodd bynnag, mae'n dal i fod yn bwysig i'r pŵer hwn fod yn ei le rhag ofn y bydd ei angen.

YSTYRIAETHAU ERAILL:
Amherthnasol
RHYNGDDIBYNIAETHAU A CHYSYLLTIADAU Â PHWERAU/RHEOLIADAU ERAILL:
Amherthnasol

RHEOLIADAU SY'N YMWNEUD Â:	Y pŵer i bennu materion ychwanegol y mae'n rhaid eu hystyried wrth baratoi strategaethau lleol ac i'w gwneud yn ofynnol i awdurdod lleol neu Fwrdd Iechyd Lleol gynnal asesiadau pellach.
ADRAN:	6(2)

DISGRIFIAD O'R PŴER:

Mae adran 6 yn amlinellu nifer o faterion y mae'n rhaid i Awdurdodau Lleol a Byrddau Iechyd Lleol eu hystyried wrth baratoi neu adolygu eu strategaeth leol, gan gynnwys asesiadau o anghenion sydd eu hangen o dan adran 14 o Ddeddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014 ac asesiadau strategol a baratoir yn unol â'r rheoliadau a wnaed o dan adran 6 o Ddeddf Trosedd ac Anhrefn 1998 sy'n ymwneud â throsedd ac anhrefn, camddefnyddio sylweddau ac aildroseddu.

Mae adran 6(2) yn rhoi hyblygrwydd i Weinidogion Cymru bennu materion ychwanegol a chynnal asesiadau pellach sy'n gorfod cael eu cymryd i ystyriaeth wrth baratoi strategaethau lleol.

PAM MAE ANGEN Y PŴER RHEOLEIDDIO:

Mae adran 6(2) yn caniatáu i Weinidogion Cymru bennu materion ychwanegol neu bennu bod asesiadau pellach yn cael eu cynnal gan Awdurdod Lleol a Bwrdd Iechyd Lleol os ydynt yn ystyried bod angen gwneud hyn er mwyn sicrhau bod pob mater sy'n ymwneud â thrais ar sail rhywedd, cam-drin domestig a thrais rhywiol wedi ei ystyried. Yna rhaid iddynt ystyried unrhyw wybodaeth bellach wrth baratoi eu strategaeth leol.

Cynigir bod y rheoliadau hyn yn amodol ar y weithdrefn negyddol gan y byddant yn pennu manylion materion technegol a all newid o bryd i'w gilydd.

BWRIAD POLISI'R RHEOLIADAU:

Bwriad polisi'r pŵer rheoleiddio yw y byddai'n cael ei ddefnyddio pe bai Gweinidogion Cymru'n penderfynu, ar ôl i Awdurdodau Lleol a Byrddau Iechyd Lleol ystyried eu hasesiadau o anghenion a'u hasesiadau strategol (a gyflawnir o dan bwerau rheoleiddio Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014 a Deddf Trosedd ac Anhrefn 1998), eu bod yn annigonol at ddiben llywio datblygiad strategaethau lleol ar faterion trais ar sail rhywedd, cam-drin domestig a thrais rhywiol yn benodol. Felly byddai Gweinidogion Cymru'n gallu gweithredu'r pŵer rheoleiddio yn isadran (2) er mwyn pennu'r wybodaeth ychwanegol neu'r asesiadau pellach i'w cynnal, os yw'n ymddangos bod y cyfuniad o asesiadau o anghenion yn annigonol.

Cyn i'r Rheoliadau hyn ddod i rym cânt eu gosod gerbron y Cynulliad o dan y weithdrefn negyddol.

YSTYRIAETHAU ERAILL:
Pennir y trefniadau ar gyfer asesiadau o anghenion ac asesiadau strategol gan y ddeddfwriaeth ganlynol: - Adran 14 o Ddeddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014; a - Rheoliadau o dan adran 6 o Ddeddf Trosedd ac Anhrefn 1998).
RHYNGDDIBYNIAETHAU A CHYSYLLTIADAU Â PHWERAU/RHEOLIADAU ERAILL:
Amherthnasol

CYFARWYDDYDAU SY'N YMWNEUD Â:	Dan rai amgylchiadau, cyfarwyddo awdurdodau perthnasol i gydymffurfio â'r canllawiau statudol.
ADRAN:	16(2)

DISGRIFIAD O'R PŴER:

Mae adran 16 (2) yn rhoi pŵer i Weinidogion Cymru gyfarwyddo awdurdod perthnasol i weithredu mewn unrhyw ffordd y mae Gweinidogion Cymru'n ei hystyried yn briodol at ddiben sicrhau y gweithreda'r awdurdod swyddogaethau, yn unol â'r canllawiau statudol a roddir i'r awdurdod perthnasol.

Dim ond mewn perthynas â datganiad polisi y mae awdurdod perthnasol yn ei gyflwyno (o dan adran 15 o'r Bil), y mae Gweinidogion Cymru'n ystyried nad yw polisi amgen yr awdurdod ar gyfer cyflawni swyddogaethau (yn rhannol neu yn eu cyfanrwydd) yn debygol o gyfrannu at gyflawni diben y Bil hwn, y gellir gweithredu'r pŵer.

Gall Gweinidogion Cymru gyfarwyddo'r awdurdod perthnasol i gyflawni unrhyw weithred gyda'r nod o sicrhau y gweithreda'r awdurdod y swyddogaethau yn unol â'r canllawiau statudol a roddir i'r awdurdod yn unol â'r Ddeddf hon.

PAM MAE ANGEN Y PŴER:

Mae'r pŵer cyfarwyddo hwn yn golygu, pan roddir cyfarwyddyd i awdurdod perthnasol o dan yr adran hon, bod rhaid iddo gydymffurfio â hyn ac mae'n rhoi'r hyblygrwydd i Weinidogion Cymru ymateb yn gyflym er mwyn sicrhau cydymffurfiaeth â'r canllawiau a gyhoeddir o dan adran 12, lle y bo'n briodol.

BWRIAD POLISI'R PŴER:

Gan ddefnyddio'r canllawiau draft a ddarperir ar gyfer craffu fel enghraifft, gellid defnyddio'r pŵer hwn pe bai awdurdod perthnasol yn dewis peidio â dilyn elfen o'r Fframwaith Hyfforddi Cenedlaethol a ddarperir gan Weinidogion Cymru o dan adran 12. Er enghraifft, penderfynodd awdurdod perthnasol na fyddai'n ymgymryd â hyfforddiant lefel 1 gyda'i staff, ac yn hytrach cyhoeddodd ddatganiad polisi yn amlinellu dull amgen. Oni bai bod y dull amgen yn cynnig canlyniadau cyffelyb neu well o safbwynt y cyfraniad at gyflawni dibenion y Bil, gallai Gweinidogion Cymru gyfarwyddo'r awdurdod i ddilyn y canllawiau a sicrhau bod yr holl staff yn cael hyfforddiant lefel 1. Er enghraifft, pe bai'r awdurdod yn gwneud dim mwy na chyhoeddi datganiad polisi yn nodi mai ei ddull yw peidio â hyfforddi staff, ond dibynnu ar ymgyrch gyhoeddusrwydd fewnol, mae hyn yn annhebygol o gyflawni'r amcanion a ddymunir. Os mai ei ddull amgen fyddai cynnal hyfforddiant ar lefel fanylach gyda'r holl staff, yna byddai hynny'n cyflawni mwy na'r hyn sydd yn y canllawiau. Y bwriad felly yw sicrhau cydymffurfiaeth gyda'r canllawiau a gyhoeddir o dan adran 12 oni bai bod dull amgen gwell yn cael ei gynnig.

YSTYRIAETHAU ERAILL:
Amherthnasol
RHYNGDDIBYNIAETHAU A CHYSYLLTIADAU Â PHWERAU/RHEOLIADAU ERAILL:
Adran 12 - Y pŵer i gyflwyno canllawiau statudol Adran 14 – Dyletswydd i ddilyn y canllawiau statudol Adran 15 – Datganiadau polisi: gofynion a phwerau ategol

PWERAU SY'N YMWNEUD Â:	Cychwyn
ADRAN:	22(3)
DISGRIFIAD O'R PŴER	
Mae adran 22 yn caniatáu i ddarpariaethau'r Bil gychwyn pe bai'r Bil yn cael ei ddeddfu. Mae adran 22(3) yn nodi y gall Gweinidogion Cymru, drwy orchymyn, bennu dyddiad i adrannau o'r Bil ddod i rym nas nodir fel arall yn adran 22.	
PAM MAE ANGEN Y PŴER :	
Gorchymyn yw hwn i greu pŵer i roi hyblygrwydd i Weinidogion Cymru benderfynu ar ddyddiad dod i rym ar gyfer rhai darpariaethau yn y Bil lle na ellir pennu beth fyddai dyddiad addas ar hyn o bryd. Caiff y gorchymyn hwn ei gyfyngu i gychwyn ac mae'n dechnegol o ran natur, felly ni fydd angen unrhyw weithdrefn o eiddo'r Cynulliad ar gyfer y pŵer hwn.	
BWRIAD POLISI'R PŴER:	
Defnyddir y pŵer cychwyn hwn ar gyfer adrannau 2-10, 19 a 20 o'r Bil. Hyd yma, ni phennwyd pryd fydd y darpariaethau hyn yn dod i rym ar ôl deddfu'r Bil ac felly mae'r ddarpariaeth gychwyn yn caniatáu i Weinidogion Cymru benderfynu pryd fyddant yn dod i rym ar ddyddiad diweddarach, mwy priodol.	
YSTYRIAETHAU ERAILL:	
Amherthnasol	
RHYNGDDIBYNIAETHAU A CHYSYLLTIADAU Â PHWERAU/RHEOLIADAU ERAILL:	
Mae'r Gorchymyn hwn yn ymwneud â holl ddarpariaethau'r Bil nas rhestrir yn adrannau 22(1) neu (2).	